

[Ministeren for offentlige arbejder.]

mark bevare deres repræsentation i komiteen.

Det ærede medlem hr. Per Møller spurgte, om man havde nogen mulighed for at bedømme, om vi i tilfælde af, at udgifterne blev større end de 200 mill. dollars, der er beregnet til den midlertidige ordning, fra dansk side var automatisk forpligtet til at gå med i et yderligere engagement af kapital. Hertil kan jeg svare, at det er vi ikke; vi er ikke forpligtet ud over den andel, vi har i de 200 mill. dollars. Men hvis det skulle ske — og det kan man først sige efter nærmere erfaringer — at kapitalen skal forhøjes og Danmark ikke går med forholdsmæssigt i denne forhøjelse af udgifterne, kan vi risikere at miste repræsentationen i komiteen.

Det ærede medlem hr. Per Møller var også inde på spørgsmålet om, hvorvidt der måtte være muligheder for danske firmaer for at få leverancer til det tekniske udstyr, som disse satellitter skal fabrikeres af, og herom kan jeg oplyse, at der er dannet en sammenslutning i Danmark af de firmaer, der har interesser på disse områder, og de vil forsøge i konkurrence med andre landes firmaer at få noget af det arbejde, der kan være tale om.

Endelig blev der stillet det spørgsmål, hvordan denne satellit ville komme til at fungere, hvis vi tænkte os den situation, at man fra østlandenes side, som jo ikke er med i samarbejdet, sendte en anden satellit op. Hertil kan jeg oplyse, at der er truffet aftale om, at man, hvis noget sådant skulle forekomme, ikke vil genere hinanden i dette arbejde. I øvrigt har der været en forhandling mellem USA og Sovjetunionen om, at Sovjetunionen skulle indtræde, men Sovjetunionen har altså ikke på nuværende tidspunkt ønsket at tage stilling hertil.

I anledning af det ærede medlem hr. Fangers ønske om mere information om dette spørgsmål vil jeg gerne sige, at generaldirektøren for post- og telegrafvæsenet har udarbejdet en redegørelse, der er omdelt til folketingets medlemmer, og som også har været bragt i hvert fald i visse dele af pressen og formentlig vil fremkomme andre steder i pressen i den kommende tid.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges enstemmigt med 121 stemmer.

Formanden: Der vil nu blive givet ministeren for offentlige arbejder meddelelse om denne vedtagelse.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den europæiske socialpakt, undertegnet i Turin den 18. oktober 1961.

(Første behandling findes i tidenden sp. 632, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 205).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sagen sattes til forhandling.

Albertsen: Jeg kan på hele udvalgets vegne indstille forslaget til folketingsbeslutning til vedtagelse i den udformning, det havde, da vi havde det til første behandling her i tinget.

Som det fremgår af den afgivne betænkning, har udvalget haft et par møder, stillet spørgsmål til den højtærede udenrigsminister og fået disse besvaret.

Hvad angår det spørgsmål, der blev rejst under første behandling om yderligere orientering og kontakt vedrørende behandlingen af sådanne problemer, kan jeg sige, at vi under udvalgsarbejdet også har drøftet dette. Udvalget mener, at den nuværende form virker tilfredsstillende, ligesom deltagerne i udvalgsarbejdet mener, at der er god kontakt i kraft af, at folketinget har valgt repræsentanter til de forsamlinger, der her er tale om. Man mener også, at man bør undgå eventuel yderligere opsvulmen af administrationen, og at forandringer på dette område derfor ikke er ønskelige.

Jeg skal som sagt anbefale, at man vedtager forslaget i dets oprindelige udformning.

Johan Asmussen: Jeg kan på de uafhængiges vegne tilslutte mig, at folketinget beslutter sig til at ratificere den pågældende traktat.

[Johan Asmussen.]

Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger, men kan ikke helt lade være med at referere til mine udtalelser ved første behandling, hvori jeg bl. a. opfordrede udvalget til at fremskaffe en række oplysninger, som jeg fandt man ved et alvorligt arbejde med en sådan traktat burde fremskaffe. Jeg tror, det ville have været nyttigt, om man i højere grad havde søgt de pågældende oplysninger skaffet frem.

Jeg skal imidlertid ikke komme med flere bemærkninger om dette; men i tilslutning til det vil jeg gentage min opfordring til, at man for fremtiden i hvert tilfælde også ledsager traktatbestemmelser med kommenterende motivbemærkninger på lignende måde, som man gør ved lovparagraffer. Jeg tror, det vil være rigtigt og nyttigt at komme ind på et sådant system i fremtiden. Jeg har en lille fornemmelse af, at udviklingen vil bære derhen.

Med disse ord kan jeg på de uafhængiges vegne anbefale forslaget til vedtagelse.

Udenrigsministeren (Per Hækkerup): Jeg vil gerne takke udvalget for dets enstemmige indstilling.

I anledning af de bemærkninger, det ærede medlem hr. Johan Asmussen gjorde under første behandling, vil jeg gerne sige et par ord. En række af det ærede medlems spørgsmål og de spørgsmål, som udvalgsmedlemmerne har stillet, er blevet besvaret i folketingsudvalget. Jeg ser, at udvalget ikke har optrykt spørgsmål og svar i betænkningen, men jeg nærer ikke tvivl om, at det ærede medlem ved henvendelse til sekretariatet vil kunne få et eksemplar og dermed gøre sig bekendt med de spørgsmål, der er stillet, og de svar, der er givet.

Det ærede medlem gjorde derudover ved første behandling nogle mere generelle bemærkninger vedrørende fremsættelsen af forslag til ratifikation af denne og andre traktater. Så vidt jeg kan se, samlede det ærede medlems bemærkninger sig i hovedsagen om 3 spørgsmål.

Det første var spørgsmålet om at underrette folketinget i større omfang end hidtil på sagens forberedende stadier. Det ærede medlem henviste her til forfatningskommissionsbetænkningens ord om disse problemer. Dertil vil jeg gerne sige, at det er min op-

fattelse, at det næppe, sådan som folketingets arbejdsform er, vil være muligt i større omfang at gøre folketinget delagtig i de indledende, forberedende faser, det forberedende arbejde ved en traktats tilblivelse. Vi holder folketinget løbende orienteret i det udenrigspolitiske nævn, også om de forberedende arbejder vedrørende vigtigere internationale traktater og drøftelser af vigtigere internationale spørgsmål. Normalt må proceduren være den.

Vi har i enkelte tilfælde valgt en anden fremgangsmåde. Jeg kan i den forbindelse minde om, at vi har nedsat et særligt markedsudvalg — hvor, så vidt jeg ved, i øvrigt det ærede medlems parti også er repræsenteret på en af suppleantpladserne med adgang til at deltage i møderne — for at holde folketingets partier orienteret om udviklingen inden for de europæiske markedsdannelse. I det store og hele mener jeg, at denne fremgangsmåde må være tilfredsstillende.

Specielt med hensyn til denne traktat er der jo det særlige forhold, at den er udarbejdet af Europarådet, og i drøftelserne i Europarådet har også det danske folketing været repræsenteret. Det må efter min opfattelse primært være de pågældende repræsentanter for folketinget, der har til opgave at redegøre for deres respektive partigrupper for de drøftelser, der finder sted i Europarådet, og altså derigennem forberede de respektive partigrupper på de spørgsmål, der kan komme til behandling her i folketinget. Nu kan det ærede medlem sige, at det er jo ikke en underretning af folketinget. Jeg vil dog henlede opmærksomheden på, at i henhold til folketingets forretningsorden er der, så vidt jeg ved, mulighed for, at de danske Europarådsrepræsentanter kan afgive en årlig beretning til folketinget, hvori man redegør for arbejdet i Europarådet.

Om en sådan beretning vil kunne blive så fyldig, at den kommer til at indeholde tilfredsstillende oplysninger om det forberedende arbejde vedrørende forskellige traktatudkast, er måske nok et andet spørgsmål og måske nok lidt tvivlsomt. Jeg mener dog, at normalt vil den fremgangsmåde, vi anvender ved at meddele nødvendige forberedende standpunkter, materialer o. s. v. til det udenrigspolitiske nævn, even-

[Udenrigsministeren.]

tuelt til et særligt udvalg, være tilfredsstilende.

Det ærede medlem beskæftigede sig derefter med spørgsmålet om formuleringen af forslag til folketingsbeslutning. Det ærede medlem ønskede de betingelser, folketetinget går ind på, klarlagt så godt som muligt. Han mener, at det ikke altid klart kan ses af traktaten og ratifikationsdokumentet, og at det derfor af folketingsbeslutningen bør fremgå, hvilke artikler og punkter der bør godkendes, og hvilke dele af traktaten der eventuelt bør udskydes til senere behandling.

Det forekommer jo ret hyppigt, at vi, når vi har internationale konventioner eller traktater til behandling her, i hvert fald ikke i starten agter at virkeliggøre alle traktatens eller konventionens bestemmelser. Det forhindrer imidlertid ikke, at man kan godkende den pågældende traktat eller konvention som helhed. Så er praksis den, som det også er socialministeriets hensigt i dette tilfælde, på et senere tidspunkt, når man agter at sætte i værk eller sætte i kraft de bestemmelser, punkter og paragraffer, som man i første omgang ikke agtede at anvende, da at fremsætte et forslag herom til behandling i folketetinget, således at folketetinget får den rimelige og selvfølgelig adgang til at drøfte problemerne.

Endelig gjorde det ærede medlem — og det gjorde det ærede medlem også i dag — nogle bemærkninger om udformningen af motiverne til forslaget. Hertil vil jeg gerne sige, at det er jo altid et skønsspørgsmål, hvor omfattende man skal gøre motiverne til et forslag. Jeg skal gerne erkende, at i dette tilfælde kunne motiverne til forslaget til folketingsbeslutning uden skade have været noget fyldigere, specielt for så vidt angår de enkelte punkters og artiklers forbindelse med dansk lovgivning på de pågældende områder, men som sagt, det må bero på et skøn, og i hvert fald må man være omhyggelig med, når man skriver motiverne til et forslag til folketingsbeslutning, at man ikke derved kommer ind på en stillingtagen til fortolknings spørgsmål vedrørende traktaten, som måske kan være af noget tvivlsomt karakter.

Jeg har nævnt, at konkrete spørgsmål er blevet besvaret i udvalget, og jeg kan kun

sige, at jeg takker det ærede medlem, fordi det ærede medlem under førstebehandlingen gjorde opmærksom på disse problemer. Vi har efterfølgende drøftet dem med repræsentanter for udenrigsministeriet, socialministeriet og justitsministeriet og med vore folkeretssagkyndige i udenrigsministeriet, og det er resultatet af de overvejelser, de damer og herrer i disse drøftelser er nået frem til, jeg har kunnet give som svar på det ærede medlems bemærkninger.

Johan Asmussen: Jeg kan ikke lade være med at takke den højtærede udenrigsminister, fordi man har ofret mine bemærkninger og forslag så megen interesse og er gået så dybt ind i dem. Jeg takker for de oplysninger, der er fremkommet i dag. Jeg har indtryk af, at det, jeg har tilladt mig at fremdrage, muligvis vil kunne give anledning til, at oplysninger og udformninger i fremtiden kan få en lidt fyldigere karakter, så jeg må vist have lov at notere, at det ikke har været helt urimeligt, at jeg har bragt det frem.

Som sagt, jeg takker for den interesse, hvormed mine bemærkninger er blevet modtaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges enstemmigt med 122 stemmer.

Formanden: Der vil nu blive givet udenrigsministeren meddelelse om denne vedtagelse.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om teknisk samarbejde med udviklingslandene.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 7) findes i tidenden sp. 267, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 215).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.